

Troende Siel.

Triumpf! Men, ak! den dyrekiöbes!
Græd Öie, Blod! Begræd min Ven!

Engel.

Græd ei! din Helt bröd Dödens Lænker,
Har overvundet Satans Magt.

Troende Siel.

Jeg ved Hans Död da Seir har vundet?

Engel.

Han selv har knuset Slangens Hoved.

Begge.

Tr. S. { Saa er Hans Lidelse fuldbragt?
Engel. { Nu er Hans Lidelse fuldbragt!
Og Englene besyngte Hans Triumpf!

Engel.

Han Mörkheds Fyrste bandt med Lænker,
Og vi, vi ere blevne Brödre.

Troende Siel.

En himmelsk Fryd min Siel opfylder!
O Lam! Dit Blod min Gield betalte!

Begge.

Velsignet Jorden er! – Helved skielver!
Og Himlene besyngte den Triumpf!

CHOR.

Triumpf! Triumpf, og Fred paa Jorden!

Erik Sponderholm

B. S. INGEMANNS SLAVISKE MYTOLOGI
»GRUNDTRÆK TIL EN
NORD-SLAVISK OG VENDISK GUEDELÆRE«

Siden romantikken »genopdagede« barbarerne, har interessen for de slaviske folks mytologi manifesteret sig i flere omgange. Der synes dog at være to hovedbølger, hvori denne interesse har fundet udtryk. Først og fremmest iagtages dette i romantikkens digtning, næsten et århundrede senere udmøntes interessen i en videnskabelig produktion. Ikke mindst takket være Grundtvigs ivrige beskæftigelse med Saxo vækkedes interessen for fortidens grumme nabo-folk i syd, venderne og obotriterne, til nyt liv i digtningen. Grundtvigs opmærksomhed var i mindre grad vendt mod den fremmede fortid end mod den danske, – den nordiske, men såvel i hans digtning som i hans publicisti-

ske virksomhed er der mindelser om de frygtede naboer. Mest markant kom det dog til udfoldelse i B. S. Ingemanns forfatterskab, der i forhold til emnet er mere alsidigt, end de fleste tror. Den nordiske og finske slavistiks forskning i slavisk mytologi i begyndelsen af dette århundrede forbliver selvsagt mere ubemærket, men det forekommer dog rimeligt i denne sammenhæng at gøre opmærksom på de stadigvæk betydelige arbejder af forskere som Mansikka og Roźniecki.

Et af de tidligste nordiske bidrag til studiet af de slaviske folks mytologi er leveret af B. S. Ingemann, der i 1824 lod offentliggøre afhandlingen »Grundtræk til en Nord-Slavisk og Vendisk Gudelære«. Afhandlingen fremtræder som en slags zirat til »Indbydelsesskrift til den offentlige Examen ved Sorø Aca-demies Skole«. Ingemann havde da været lektor ved Sorø akademi i et par år. Siden sin ansættelse i Sorø havde han været optaget af Valdemarernes historie og drev ivrige studier i fritiden, som han med en undervisningspligt på kun et par timer om ugen havde masser af. En af frugterne af dette arbejde er hans slaviske gudelære. I naturlig sammenhæng hermed står endvidere offentliggørelsen af den første af de historiske romaner, versromanen »Valdemar den Store og hans Mænd«.

Hvorvidt Ingemanns »slaviske mytologi« var et lejlighedsarbejde, eller som det er hævdet, var en offentliggørelse med et videre sigte, er ikke ganske klart. Ingemann-forskeren Kjeld Galster har fremsat den hypotese, at digteren med sine tilsyneladende omfattende studier i emnet har søgt at skabe almen re- spekt omkring sine kildestudier.¹

»Grundtræk til en Nord-Slavisk og Vendisk Gudelære« er på knap 40 sider, trykt i formatet 4°. Af de ca. 40 sider udgør Indledningen 5 sider, de seks hovedafsnit ialt 33 sider og epilogen, kaldt Tilbageblik, fylder lidt over en side. Forfatteren redegør i Indledningen for de behandlede slaviske stammers gudelige forestillinger. Nogen skarp sondring mellem enkelte stammers forestillinger kan ikke iagttages, hverken i Indledningen eller senere i hovedafsnittene. Derimod forekommer en kontrastering mellem denne noget diffuse »nordslaviske« mytologiske størrelse og nordisk mytologi.

Skriftets første hovedafsnit har overskriften »Een høieste Gudernes Gud«. Denne antyder allerede den kristelige hypostase, der er afsnittets hovedtese. Kilden hertil er, som forfatteren selv angiver, primært Helmolds Slaverkrønike. Det kniber gevaldigt for Ingemann at udpege den centrale guddom, der skal bære teorien. Det undrer heller ikke, eftersom det til dato ikke lykkedes at skaffe belæg for denne ofte fremførte teori. I sammenhængen kunne forfatteren passende have valgt at citere sig selv. »At ville beskue den [o: mytologien] fra et høiere Standpunkt, end det her angivne [o: et Folks Aand og Character], og fra et høiere Udviklingspunkt, end det, hvorpaa hiint Folk i sin høieste Stræben har staaet, vilde være en forgjæves Bestræbelse efter at finde en nyere Tids dybere Philosophemer bekræftede i et derfor aldeles fremmedt Folks religiøse Mindesmærker« (p. 33).

Tidligt i første afsnit foregribes temaet: den slaviske guddoms dualistiske væsen, der er hovedemne i det følgende afsnit. At der skulle være tale om en for de behandlede slaviske stammer typisk og enestående forestilling, hvilket forfatteren lader skinne igennem, er vel udtryk for en almen misforståelse

i samtiden. Som bekendt har Dumézil og hans elever siden overbevisende dokumenteret, at den dualistiske guddom er en fast institution i de såkaldte ariske folks religiøse begrebsverden.

Andet afsnit hedder ligefrem »De vendiske Guders Dobbeltthed«. Bekræftelse på dualismeteorien har forfatteren også fundet hos Helmold, men især har han hentet bestyrkelse i værket *Die gottesdienstlichen Alterthümer der Obotriten*,² hvis righoldige illustrationsmateriale han har studeret særdeles grundigt. Det drejer sig om professor J. C. Krügers stik efter originaltegninger, udført af værket's udgiver, den mecklenburgske hofmaler Daniel Woge. At de fund, Woges tegninger fremstiller, allerede på det tidspunkt Ingemann skrev sin gudelære, var afsløret som falske, er nu blot en kuriøs detaille.

Tredie afsnit »Tvende Hovedrækker af vendiske Guddomme« befatter sig foruden med to guderækker med en tredie, bestående af såkaldte halvguder. I kommentaren til opstillingen, som vil blive reproduceret i det følgende, forsøger forfatteren at forklare principperne for den sondring mellem de to gud-kategorier, han opererer med. »Oversee vi nu den Samling af vendiske Guder, som fra det forsvunde Rhetra 3) ligesom ere opstegne af deres Grav for at vidne om deres Herlighed og Forgjængelighed, saa adskille de sig strax i tvende store Hovedværker, eftersom det gode eller onde Princip er overveiende hos dem; men med den mærkelige Forskjel at kun den onde Gud, Zernebog eller Pya, staaer i ublandet og selvstændig Skikkelse frem i Lövens Billede, medens Navnet: god Gud (Belbog) 4) kun forekommer som et Tilnavn til de sædvanlige Dobbeltskikkelser af mægtige og farlige Guddomme, som tillige ofte bære den onde Guds Navn, og undertiden hans frygtelige Lövehoved« (p. 4–5), bemærkes det. Om de enkelte artikler, der behandler de enkelte guddomme skal her blot siges, at de er ret uegale, undertiden lægges særlig vægt på guddommens substans, andre gange på exteriøret eller på sproglige kommentarer til navne. En blanding af nævnte ingredienser kan også forekomme.

Ingemanns opstilling af guderækkerne

Første Guderække

Bog (Gudernes Gud) Triglau (?)
Swantewit.
Radegast (Roswodiz).
Prove.
Sieba (Razivia).
Siebog.
Schwayxtix.
Zislbog.
Podaga.
Rugiwit.
Karewit.
Juthrbog.
Dziewonna.

Anden Guderække

Zernebog eller: Pya.
Percunust.
Flins.
Zirnitra (Zir).
Berstuk.
*Hela.
Marowit (Husgud).

*Woda.

*Balduri.

Halvguder

Ipabog.

Misizla.

Plusso.

Zois.

- 6) Denne Inddeling synes noget mislig, da adskillige Underguder ogsaa havde Templer, f. Ex. Rugivit og Karevit, og en bestemt Rangorden blandt Guderne vilde blive vanskelig at bevise.

Epilogen eller Tilbageblikket, som forfatteren selv kalder afhandlingens finale, giver lejlighed til endnu en gang at argumentere for den kristelige hypostase om »hiin överste Gudernes Gud«, der snart er identisk med Svantevit, snart med Radegast eller en størrelse, der slet og ret hedder Bog (☉: gud). De sidste linier rummer en klædelig beskedenhed formuleret i ordene: »En fuldstændig Forklaring over alle disse Guder og deres Symboler overlader jeg til Andre og Kyndigere; kun Hovedsynspunktet, hvorfra denne hele Mythologie synes mig at maatte betragtes, har jeg ved denne lille Afhandling villt angive, uden iøvrigt at gjøre Paastand paa nogen vigtig Stemme i en Sag, som egentlig hörer under Oldgrandskernes og Philosophernes Værneting« (p. 34).

Spørgsmålet om Ingemanns kilder og i særdeleshed hans brug af dem er aldrig blevet nøjere undersøgt. Afhandlingen er dog udstyret med et ret omfattende noteapparat ligesom forfatteren i indledningen beretter ret udførligt om, hvilke kilder der er anvendt til arbejdet. En konferering af den ingemannske tekst med det anførte kildemateriale efterlader imidlertid klart det indtryk, at forfatteren i realiteten kun har anvendt ganske få kilder, hvoraf en enkelt, nemlig *Die gottesdienstlichen Alterthümer der Obotriten* er helt central. Kjeld Galster har været opmærksom på det overfladiske i brugen af det angivne kildemateriale, men det er en forkert vurdering, denne nedfælder, når han skriver: »Om nogetsted, gælder det gamle Ord her: Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus. Thi af de omtrent 20 Bøger, hvoraf flere anseelige, er der næsten kun benyttet et lille Hæfte på 8 kvartsider: Arendts Georgium 1819, der, saavidt man kan se, har været en Slags forklarende Katalog over Samlingen i Neu Strelitz«.³

Der er ingen tvivl om, at Ingemann har anvendt Arendts »gudelige«, som kilde, men det er urimeligt at betegne denne som hovedkilde. Var den det, måtte Ingemanns gudelære nærmest betegnes som et banebrydende arbejde.

Såvel Ingemanns opstillingsmodel for guddommene som de enkelte artikler vidner med al ønskelig tydelighed om den centrale stilling »Die gottesdienstlichen Alterthümer« indtager som kilde. Også dette værk opererer med 3 kategorier af guddomme, Tempelgötter, Untergötter og Halbgötter.⁴ Forklaringen på, at der ikke hersker fuldstændig overensstemmelse, giver Ingemann selv. Han er utilfreds med visse detaljer i forlæggets model. »Denne Inddeling synes noget mislig, da adskillige Underguder ogsaa havde Templer,

f. Ex. Rugivit og Karevit, og en bestemt Rangorden blandt Guderne vilde blive vanskelig at bevise.« Denne utilfredshed har givetvis været medvirkende til, han på egen hånd opstillede det tvivlsomme kriterium, der er anvendt i hans model.

De afgørende beviser for den postulerede afhængighed fås dog ved at sammenligne enkeltartiklerne. Den koncentrerede form, Ingemanns afhandling har sammenlignet med Masch/Woge udelukker naturligvis muligheden for at tale om direkte overensstemmelse i helheden, selvom der er tale om et enhedspræg i selve den model, der genfindes i de fleste relevante artikler. Masch/Woge opstiller i den overvejende del af artiklerne en grundmodel, der i den her givne rækkefølge modellerer den enkelte guddoms kultområde, substans, navn, eksteriør. Ingemann følger også her troligt sit forlæg.

Til belysning af den ofte helt slående overensstemmelse i detaljerne skal her blot fremdrages nogle enkelte tilfældigt valgte eksempler. Antallet kunne uden vanskelighed tidobles.

Radegast

Om gudens navn

Navnet Roswodiz⁶ (ϝ: Anförer i Krig) kan med Grund ansees for hans förste og egentlige Navn, og det synes rimeligt, at han som Ærens og Styrkens Gud, har været Vendernes egentlige nationale Krigsgud. Navnet Radegast⁷ (ϝ: en Raadgiver) dustrykker ikke Andet, end den de fleste Guder tillagte Benævnelse Razi, som han desuden har paa sit Billede, da han, som de fleste Guder, raadspurgtes ved sine Præster.

6) Af Rosno: Krig og Wodiz: en Anförer (af wodzu: at före).

7) Maaskee af Rath og rathen, eller vel snarere af det vendiske Radehascz og Razi (en Raadgiver). Nogle udlede ogsaa uden Sandsynlighed dette Navn af Radigaisus, Navnet paa en vendisk Konge, som skal være blevet forgudet. Desuden benævnes denne Gud i de forskjellige vendiske Dialecter: Radigast, Radgost, Rodagost, Redigost, Ridegost og Riadegast samt Hlawaradze (af Hlava el. Glava, et Hoved, og Rudze, en Raadgiver ϝ: överste Raadgiver) hvorefter de latinske skribenter benævne ham Luarsici.

Ingemann, p. 12

Der Nahme dieses Götzen wird verschiedentlich geschrieben: *Radegast, Radigast, Radgost, Rodagost, Redigost*. Auf dem ersten Götzen bilde, stehet *Ridegost*, auf dem bekleideten Bilde, und auf einigen Opfergeräthen, *Radegast*, auf einer Opferschale aber *Riadegast*. Es beruhet dieses auf die verschiedene Mundart unter den *Wenden*. Der Nahme selbst aber wird auf verschiedene Weise abgeleitet. Am unwahrscheinlichsten hält man den König *Radigaisus* für den Radegast selbst, nachdem derselbe vergöttert worden. *Michael Frenzel* leitet den Nahmen aus dem wendischen her m), allein selbst das wendische angenommene Stammwort *Radehascz*, ist noch streitig, ob es nicht selbstteutschen Ursprunges sey, indem es einen *Rathgeber* bedeutet. Mit mehrerem Rechte wird das Wort aus dem alten teutschen, oder wandalischen hergeleitet n). Die *Wenden* haben in ihrer Sprache diesem Götzen zwey andere Nahmen gegeben. Sie nennen ihn

Hlawaradze, und *Roswodiz*; und im Grunde sind alle drey Nahmen von einerley Bedeutung, dass sie sich untereinander erklären. *Hlawa*, oder *Glawa* heisset der Kopf, oder der vornehmste; *Radze* ein Rathgeber *wodzu*, führen, *wodiz* ein Führer; *Rosno* der Krieg. Im *wandalischen* bestehet der Nahme aus zwey Worten, nemlich aus *Raden*, oder Rathgeben, und *Gast*, welches nicht so wohl einen Geist, wandalisch *Gaast*, als vielmehr einen Bedienten eines grossen Herrn bedeutet o). Alle diese Nahmen zeigen an, dass dieser Götze der fornehmste Unterbediente des einigen Gottes § 34. und oberste Rathgeber gewesen, nach dessen Rath sonderlich der Krieg, als die Hauptbeschäftigung dieser Völker geführt worden. *Dithmar von Merseburg* nennet den fornehmsten Gott, welcher in *Rhetra* verehret worden, *Luarasici* § 8. welchen *Masius* zu einer besonderen Gottheit macht p). Es ist aber leicht einzusehen, dass wie *Dithmar* seine ganze Nachricht aus dem Munde eines *Wenden* genommen, welcher in *Rhetra* wol bekant gewesen, er auch den wendischen Nahmen *Hlawaradze* von ihm erfahren, welchen er lateinisch *Luarasici* ausdrucket. Dieses scheint die Ursache zu seyn, warum er die Stadt *Rhetra*, den Nahmen *Redigast* giebet, und eine Verwechselung begehet.

Masch/Woge, p. 52–53

Om gudens eksteriør

Vendernes anden store Verdensgud, Ærens og Styrkens Gud, var Roswodiz, eller, som han almindelig kaldes, Radegast. Han dyrkedes fornemmelig i Rhetra og afbildedes som en ungdommelig Kæmpe med Styrkens Oxeskiold for sit Bryst, med Berømmelsens Fugl, den høie Svane med udbredte Vinger, paa sit kruuslokkede Hoved og Kampens Hellebard i sin Haand.⁵

5) I Bothos gamle sachsiske Krönike beskrives hans ældste Skikkelse saaledes: »Unde to Mekelenborch der Obytriten affgott de heyt Ridegast de hadde vor der borst einen schilt, dar inne stod eyn swarte büffelenkop, unde hadde in der hant eyne stryd excc, unde upp dem kopp einen vogel.«

Ingemann, p. 11

Es fehlet uns keinesweges an Zeichnungen, welche uns die wahre Gestalt dieses Götzen bekant machen sollen, indessen findet sich doch keine einzige, welche mit unseren Originalien eine völlige Übereinstimmung hätte. Die älteste und erste Bildung stehet in des Conr. *Botho Cronecken der Sassen* q), nebst folgender beschreibung: *Onde to Mekelenborch der obytriten, affgott de neyt Ridegast de hadde vor der Borst eine schilt dar inne stod ein swarte Büffelenkop und hadde in der Hant eyne stryd exse, unde upp dem Kopp eyne Vogel*. Nach diesem Original sind alle Zeichnungen gemacht, welche wir in unseren Schriftstellern antreffen. Sie sind auch alle gleich fehlerhaft. *Radegast* stehet nackend auf einem Postement, hat ein munteres Gesicht eines Jünglings, krause Haare; auf dem Kopfe einen Vogel mit ausgebreiteten Flügeln.

Masch/Woge, p. 53

*Woda**Om gudens eksteriør**Woda eller Waidawut*

Blandt de fra Skandinaverne laante Guddomme dyrkedes Odin under begge disse Navne²⁾ af Venderne, som *Klogskabens* maaskee ogsaa Videnskabernes og Kunsternes Gud, forsaavidt Venderne kjendte til Videnskab og Konst, men fornemmelig, som *Trolldommens Gud*³⁾ og var, som saadan, baade en hjelpende og fordærvende Guddom. At han tillige under Navnet Woda eller Wodan har været anset som en klog Anfører eller Raadgiver i Krigen, synes ikke alene Navnet at bevise, som i det gamle sachsiske Sprog betyder en Anfører,⁴⁾ men dette synes ogsaa beviisligt deraf, at han undertiden fremstilles, som Kriger, med Pantser, Skjold og opløftet Sværd.

Ingemann, p. 21

Die Abbildungen, welche man von diesem Götzen hat, sind von verschiedener Art. Unter dem Nahmen *Othin* wird er mit dem *Thor* und der *Frigga* zusammengesetzt; so wol dass sie neben einander, als auch über einander stehen; und alsdenn ist er bekleidet, im ersten Falle gepanzert, mit einem Schilde und Schwerdte; und im Ietzten Falle mit einem langen Mantel c). Man findet ihn auch nackend unter diesem Nahmen d). Unter dem Nahmen *Woda* wird er mit einem Panzer bekleidet. Das Schild träget er am linken Arm, und die rechte Hand hält das Schwerdt in die Höhe e). Alle diese Bildungen stellen ihn als einen Kriegshelden vor, und sind folglich seiner wahren Beschaffenheit angemessen.

Masch/Woge, p. 64

*Podaga**Om gudens kultområde**Podaga*

Denne Afgud dyrkedes især af de Holsteenske Vender¹⁾ (Vagrierne) som Veirigtets Herre, og formodentlig tillige som Beskytter af Jagt, Fiskeri, Fædrift og Agerbrug.

Ingemann, p. 19

Wie der *Radegast* unter den *Obotriten* die vornehmste Gottheit war, so genoss der *Podaga* unter den *Wagriern*, oder den *Wenden*, welche in dem jetzigen Holstein wohnten, eine vorzügliche Ehre.

Masch/Woge, p. 69

Om gudens eksteriør

Han afbildes som en Olding, med en Knækjortel, en spids Hue med Oxehorn, et Fylldhorn eller Jagthorn i den höire Haand og en Stav (maaskee Hyrdestaven) i den venstre.

Ingemann, p. 19

Er ist wie ein Mensch gebildet mit einer spitzen Mütze, aus welcher zwey Ochsenhörner hervorgehen. In der rechten Hand hält er ein Fülhorn, welches ihm auf die Brust lieget, und in der linken einen Stab. Das Kleid reichet bis auf die Knie.

Masch/Woge, p. 70

Sieba

Om gudens eksteriør

... i den gamle sachsiske Krönike beskrives hun som en Jomfru, uden andet Klædebon, end det lange Haar, som naaede hende næsten til Födterne; paa Hovedet bar hun en grøn Krands, og holdt en Drue med et grønt Blad i den ene Haand og et Guldæble i den anden.¹⁾

- 1) »Unde de affgodinne de heyt Siwee, de hadde de hende over ruggen, in der einen hant hadde se einen gulden appel, unde in der anderen hant hadde se ein Wyn druvelen mit einem gronen blade, unde öre hare hangede went int de Waden.«
Ingemann, p. 15

Von der Bildung dieser Göttin haben wir verschiedene Zeichnungen, die ziemlich übereinstimmig sind. Die älteste stehet in der Chronicka der Sassen, mit dem Radegast und dem Prove auf einem Blade, nebst dieser Beschreibung: *Onde de affgodinne de heyt siwen de hadde de hende ouer ruggen in der eynen hant hadde se eynen gulden appel, unde in der andere hant hadde se in wyn druuelen mit eyne gronen blade und öre bare hangede ör went in de waden.*

Masch/Woge, p. 96

Zernebog

Om gudens substans

Zernebog (den sorte Gud) Pya

Men denne de onde Guders Överste begynder den modsatte Række af vendiske Afguder, som, aldeles lösrevne fra hiin överste Gudernes Gud, i Almindelighed kun tilbades med Frygt og Rædsel og forsonedes med blodige Offere.

Ingemann, p. 23

Zernebog.

§ 176.

Nachdem nunmehr die Reihe der guten Götter beschrieben worden, welche unter den *Wenden* zu *Rhetra* göttliche Ehre genossen, und sich in unserer Samling befinden; so folget nun der böse, oder schwarze Gott, welcher als das Grundwesen oder die Quelle alles Uebels angesehen worden. § 31. Man verehrte diesen Götzen, damit man ihn besänftige, dass er nicht Unglück anrichte, und Schaden thue; und unsere Samlung zeuget davon, dass man ihn gleichfals mit blutigen Opfern verehret habe. § 263. Masch/Woge, p. 101

Ganske betegnende er det, at Ingemanns opbygning af rækken af »onde« guder tager udgangspunkt i bemærkningerne om guddommene Flins og Percunust i artiklen om Zernebog i Masch og Woges værk (p. 104).

En vurdering af den forskningsmæssige værdi af Ingemanns indsats som mytolog falder afgjort ikke ud til digterens fordel. Uden positiviteter er læsningen af afhandlingen imidlertid ikke. Det lille arbejde er et godt udtryk for romantikkens befriende åbenhed over for det fremmede og de fremmede. De slaviske naboer er for digteren mennesker med en forhistorie så fuldgod som forhistorien hos hans egne. Senere tiders nedladdenhed i forholdet til de slaviske folk er aldeles fremmed for afhandlingen.

M. Østerby

NOTER

(1) Kjeld Galster, Ingemanns historiske Romaner og Digte, Kbh. 1922, p. 52 – (2) Die gottesdienstlichen Alterthümer der Obotriten. Verf. A. G. Masch, herausgegeben von Daniel Woge. Berlin (uden årstal)//Neustrelitz 1771. I det følgende bliver værket kaldt Masch/Woge – (3) Kjeld Galster, p. 52 (Det omtalte arbejde er M. F. Arendts 31 små artikler, udg. under titlen Grossherzoglich-Strelitzisches Georgium, Minden 1820, ikke som Galster angiver 1819!) – (4) Masch/Woge, p. 49.

EMIL AARESTRUP »BLIKKET«

I Emil Aarestrups »Erotiske Situationer« i »Digte« 1838 er der en række digte som blot har to strofer: »Ved Huset«, »Erkjendelse«, »Latteren«, »Blikket«, »Vanskelighed« og »Angst«. Strofen har som i de andre digte fire vers. Det er den kendte Heineske strofeform vi her møder. Digtet »Anmodning« har også to strofer; her er strofen seksliniet. Disse meget korte digte viser at Aarestrup var en mester i koncentrationens vanskelige kunst. Jeg citerer »Blikket«:

Du aabner halvt kun Øiet –
Men denne Spalt, den Strimmel
Af en formørket, skyet,
Heel overtrukken Himmel –

O, ingen Sommerklarhed
Er skjønnere i Verden,
Saa kjøligmørk, saa regnblaa,
Saa foraarsdeilig er den!¹

(I¹ p. 173)

Så vidt jeg ved er dette originale, fremragende digt kun omtalt to gange i litteraturen om Emil Aarestrup. Hans Brix skriver i sin bog »Emil Aarestrup«. I (1952):

»Da Aarestrup ikke digtede med Forlægger og Trykkeri ventende paa sig, og da hans Form var klassisk helstøbt – den blanke Skal, den søde Kerne – ser man ham af et Embryo danne et lille Kunstværk. Af Sonetten til Nnette 1833 (»Jeg havde faaet Brev –«) blev ved Udarbejdelsen levnet den oprindelige tolvte Linie:

Laae det i Øiets altfor smalle Strimmel?

med Varianten:

Øiespaltens sorte Strimmel?

des æstetisk, f. Eks. ved sammensatte Adjektiver i Oehlschlägers Stil (*Blikket*« ... Her ses et klart Tilfælde af erotisk Lyrik uden reelt Objekt. Syns-Momentet genfremkaldes og avler Væddeprøven mellem klar Sommer og Foraarsvæden. Mærkelig at overvære Undfangelsen. Ingen Digter har vist dannet et Elskovsdigt af et saa diminutivt Stof – det skulde da være en af de kine-